

Kinga Czerwińska

Pracownicy Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Śląskiego - biogramy

Studia Etnologiczne i Antropologiczne 11, 45-61

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Pracownicy Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Śląskiego – biogramy



Grzegorz Błahut – asystent, etnolog/antropolog kulturowy. W latach 1997–2000 studiował etnologię na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym Uniwersytetu Śląskiego, Filii w Cieszynie. Tytuł magistra etnologii uzyskał na podstawie pracy *Rola i znaczenie obrazu we współczesnej kulturze. Wybrane przykłady z ikonosfery miejskiej, filmu i telewizji*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Ireny Bukowskiej-Floreńskiej. W roku 2003 odbył staż absolwencki w Dziale Archeologicznym Muzeum Okręgowego w Bielsku-Białej. W latach 2004–2006 zrealizował pedagogiczne studia podyplomowe na Wydziale Informatyki i Zarządzania Politechniki Wrocławskiej.

Od 2007 roku jest zatrudniony w Zakładzie Antropologii Pogranicza i Społeczności Lokalnych Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji w Cieszynie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Pracę doktorską na temat zjawisk symbolicznych w przestrzeni miasta przygotowuje pod kierunkiem prof. Ireny Bukowskiej-Floreńskiej. Główne obszary jego zainteresowań dotyczą współczesnych problemów antropologii miasta, semiotyki kultury i antropologii wizualnej oraz procesów kształtowania tożsamości. Tym zagadnieniom poświęcił też swoje dotychczasowe publikacje.



Irena Bukowska-Floreńska – profesor doktor habilitowany, etnolog/antropolog kulturowy. Studia ukończyła w 1960 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, uzyskując tytuł magistra etnografii na podstawie pracy: *Przemiany kulturowe w urzędzeniu wnętrza domu chłopskiego we wsi Skotniki (Kraków dzielnica Podgórze) w latach 1880–1960*, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Kazimierza Dobrowolskiego. Związana była z Uniwersytetem im. A. Mickiewicza w Poznaniu, gdzie na Wydziale Historii w 1976 roku uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie etnografii na podstawie pracy: *Współczesna twórczość plastyczna środowiska robotniczego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego i Rybnickiego Okręgu Węglowego – na przykładzie rzeźby*, której promotorem był prof. dr hab. Józef Burszta. W 1989 roku uzyskała stopień doktora habilitowanego w zakresie historii na podstawie dorobku naukowego i pracy *Spoleczno-kulturowe funkcje tradycji w społecznościach industrialnych Górnego Śląska* (Katowice 1987). W 1992 roku objęła stanowisko profesora Uniwersytetu Śląskiego. Na podstawie dorobku naukowego z rekomendacji tegoż Uniwersytetu w roku 2009 uzyskała tytuł profesora.

W latach 1960–1973 pracowała w muzeach: w Zabrze i Wodzisławiu. W latach 1973–1978 kierowała Muzeum w Rybniku. W 1978 roku została adiunktem Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Filii w Cieszynie; tamże w latach 1991–1995 kierowała Zakładem Nauk Społecznych, w latach 1993–1999 była dyrektorem Instytutu Nauk Społecznych i Nauk o Kulturze, w latach 1995–2002 – kierownikiem Zakładu Etnologii, od 2003 roku – kierownikiem Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej, także dyrektorem Instytutu Etnologii, od 2003 do 2008 roku – dyrektorem Instytutu Etnologii i Folklorystyki, następnie, po zmianie nazwy, Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, od 2007 roku – również kierownikiem Zakładu Teorii i Badań Kultury Współczesnej. Obecnie jest profesorem tegoż Instytutu.

Przyczyniła się do uruchomienia na Uniwersytecie Śląskim kierunku studiów: etnologia, zainaugurowanego w 1995 roku. Była wiceprzewodniczącą Komisji Studiów nad Przyszłością Górnego Śląska PAN, Oddział w Katowicach. Jest członkiem Komisji ds. Polsko-Czeskich i Polsko-Słowackich PAN, Oddział Katowice, Komisji Antropologii Miasta przy Komitecie Nauk Etnologicznych PAN w Poznaniu, Komisji Nauki w The International Organization of Folk Art – Austria oraz członkiem Zarządu Polskiej Sekcji tejże organizacji, członkiem Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Zasiada w Radach Naukowych Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze (wiceprzewodnicząca), Muzeum Miejskiego w Żorach, Muzeum w Rybniku (przewodnicząca) oraz Muzeum Miejskiego w Gliwicach.

Jako twórca koncepcji wieloletnich badań nad funkcją tradycji w społeczeństwie nowoczesnym, realizowanych przez nią wraz z zespołem etnologów, zajmuje się różnymi aspektami tradycji kulturowej społeczności industrialnych Górne-

go Śląska. Region ten stanowi dla niej główne laboratorium badawcze, choć nie jest jedynym obszarem zainteresowań. Zajmuje się także problematyką z zakresu antropologii miasta i ekologii kulturowej.

Przygotowała kilkadziesiąt rozpraw i artykułów dotyczących: kulturowych uwarunkowań tożsamości regionalnej i narodowej, systemu wartości, rodziny i kultury świętowań religijnych, postaw twórczych i aktywności kulturalnej, problematyki pogranicza kulturowego, degradacji środowiska kulturowego i społecznego, kultury polskich społeczności przemysłowych oraz instytucjonalnego dorobku badań etnologicznych o Śląsku. Opublikowała m.in.: *Spoleczno-kulturowe funkcje tradycji w społecznościach industrialnych Górnego Śląska* (Katowice 1987); *Twórczość plastyczna w środowiskach robotniczych Górnego Śląska na przykładzie rzeźby w węglu w XIX i XX wieku* (Bytom 1987); *Rodzina na Górnym Śląsku* (Katowice 2007). Pod jej redakcją ukazały się prace zbiorowe: *Śląskie uciechy i zabawy. Materiały etnologiczne i folklorystyczne* (Bytom 1991); *Wspólnota i odrębność regionalna* (Rybnik 1992); *Symbole kulturowe, komunikacja, społeczności regionalne. Studia* (Katowice 1995). Jest redaktorem serii wydawniczych: „Studia Etnologiczne i Antropologiczne”, T. 1–5 i 7–11 (Katowice 1997–2010) oraz „Ludzie i Kultury”, T. 1–3 (Żory 2003–2008). Recenzowała wiele publikacji, grantów etnologicznych i antropologicznych.



Kinga Czerwińska – adiunkt, etnolog/antropolog kulturowy. W latach 1995–2000 studiowała etnologię na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym Uniwersytetu Śląskiego, Filii w Cieszynie, uzyskując tytuł magistra etnologii na podstawie pracy *Mała architektura sakralna – jej forma i znaczenie w przestrzeni miasta na przykładzie Skoczowa*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr hab. Ireny Bukowskiej-Floreńskiej. W roku 2000 podjęła pracę na stanowisku asystenta w Zakładzie Etnologii Instytutu Nauk Społecznych i Nauk o Kulturze Uniwersytetu Śląskiego, Filii w Cieszynie. W la-

tach 2000–2004 była stypendystką oraz słuchaczką Studium Doktoranckiego na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie etnologii uzyskała na Wydziale Historycznym Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu na podstawie rozprawy doktorskiej: *Sztuka ludowa na pograniczach kulturowych – wybrane zagadnienia. Przykład Śląska Cieszyńskiego* (2005), której promotorem była prof. dr hab. I. Bukowska-Floreńska. W 2006 roku mianowana została na stanowisko adiunkta w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej, obecnie w Zakładzie Teorii i Badań Kultury Współczesnej UŚ. W toku pracy organizowała i prowadziła studenckie obozy naukowe: w Brennej, beskidzkiej Trójwsi oraz w Dolnej Łomnej w Republice Czeskiej. W roku 2006 była konsultantem projektów współfinansowanych ze

środków Unii Europejskiej *Polsko-Czeska Akademia Ginących Zawodów* oraz *Szlak Tradycyjnego Rzemiosła Śląska Cieszyńskiego*. W tym samym roku otrzymała nagrodę rektora UŚ za działalność naukowo-dydaktyczną. Jest członkiem The International Organization of Folk Art oraz Youth Commission IOV, a także ekspertem UNESCO od Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego.

Jej zainteresowania naukowe koncentrują się głównie wokół antropologii kulturowej, antropologii sztuki, sztuki ludowej i nieprofesjonalnej oraz estetyki (w 1995 roku ukończyła Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych im. J. Fałata w Bielsku-Białej). Jest autorką monografii *Sztuka ludowa na Śląsku Cieszyńskim. Między tradycją a innowacją* (Katowice 2009) oraz około 30 artykułów opublikowanych w Polsce i za granicą.



Anna Drożdż – adiunkt, etnolog/antropolog kulturowy. W latach 1997–2002 studiowała etnologię na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym Uniwersytetu Śląskiego, Filii w Cieszynie, uzyskując tytuł magistra etnologii na podstawie pracy *Współdziałanie społeczne i pomoc sąsiedzka w Polsce*, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Zygmunta Kłodnickiego. W latach 2003–2006 była słuchaczką Studium Doktoranckiego na Wydziale Nauk o Ziemi w Sosnowcu Uniwersytetu Śląskiego. Rozprawę doktorską *Współpraca społeczności wiejskiej w Polsce podczas kolejnych*

etapów wesela jako przykład współdziałania społecznego obroniła w 2007 roku na Wydziale Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, uzyskując stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie etnologii.

Od roku 2000 związana jest z archiwum Polskiego Atlasu Etnograficznego (jako wolontariusz, a następnie młodszy technik dokumentalista). W latach 2000–2001 prowadziła liczne badania terenowe, m.in. w Chyżnem, dla potrzeb Ustavu etnologie Slovenskej Akademii Ved; uzyskane wyniki zebrane zostały w *Atlas Slovakov v Polsku*. W roku 2005 uczestniczyła w projekcie *Podania i legendy Śląska Cieszyńskiego* w ramach programu Phare CBC Polska–Czechy 2002 na obszarze Euroregionu Śląsk Cieszyński. Jako adiunkt pracuje w Zakładzie Etnologii i Geografii Kultury UŚ.

Jest autorką kilku artykułów naukowych oraz publikacji zwartych: „Komentarze do Polskiego Atlasu Etnograficznego”. T. 7: *Pomoc wzajemna. Współdziałanie społeczne i pomoc sąsiedzka* (Wrocław–Cieszyn 2002); „Komentarze do Polskiego Atlasu Etnograficznego”. T. 8: A. Drożdż, A. Pieńczak: *Zwyczajy i obrzędy weselne*. Cz. 1: *Od załotów do ślubu cywilnego* (Wrocław–Cieszyn 2004); „Komentarze do Polskiego Atlasu Etnograficznego”. T. 8: *Zwyczajy i obrzędy weselne*. Cz. 3: *Współdziałanie społeczności wiejskiej podczas obrzędu weselnego (druga połowa XIX w. i XX wiek)* (Wrocław–Cieszyn [w druku]). Była współredaktorem

prac: *Podania i legendy Śląska Cieszyńskiego. Antologia* (Red. A. Drożdż, J. Kajfosz, A. Pieńczak. Cieszyn 2005) oraz *Kultura i przestrzeń. Dawne i nowe krajobrazy w Polsce i na Słowacji* (Red. Z. Kłodnicki, A. Drożdż. Katowice 2007).



Marian Grzegorz Gerlich — adiunkt, etnolog/antropolog kulturowy. W latach 1969–1974 studiował etnografię na Uniwersytecie Wrocławskim, uzyskując tytuł magistra etnografii na podstawie pracy *Pojęcie „mana” w wierzeniach wyspiarzy Oceanii*, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Aleksandra Lecha Godłowskiego. W 1975 roku podjął pracę w Śląskim Instytucie Naukowym. W roku 1980 uzyskał w Uniwersytecie Wrocławskim stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie etnografii na podstawie pracy *Religijność środowisk górniczych Katowic*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Adolfa Dygacza. W okresie pracy w Śląskim Instytucie Naukowym (1975–1992) pełnił funkcje zastępcy kierownika Zakładu Badań Socjologicznych (1984–1987) i sekretarza naukowego Instytutu (1988–1992). Po zawieszeniu działalności Instytutu był dyrektorem Ośrodka Badań Społeczno-Kulturowych Zachęty Kultury w Katowicach, kierownikiem Zakładu Kultury Ludowej Górnośląskiego Parku Etnograficznego, jednocześnie współtwórcą i dyrektorem Romskiego Instytutu Historycznego w Oświęcimiu, a następnie w latach 1998–2003 dyrektorem Muzeum Miejskiego w Zabrze. Wykorzystał też swoje umiejętności popularyzacji wiedzy o kulturze jako szef ośrodka telewizyjno-prasowego (2003–2007). Od roku 2006 podjął pracę dydaktyczno-naukową w Wyższej Szkole Humanistycznej w Katowicach (2006–2008) oraz w Małopolskiej Wyższej Szkole Zawodowej im. J. Dietla w Krakowie (od 2007 docent z mianowania w Katedrze Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej). Od 2008 roku jest adiunktem w Zakładzie Etnologii i Geografii Kultury Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Śląskiego.

Jego zainteresowania naukowe koncentrują się na badaniu tradycji i kultury współczesnej śląskiej ludności rodzimej, zwłaszcza: wierzeń, kultury religijnej, tradycji świętowania, sztuki nieelitarniej, kwestii etnicznych Górnego Śląska (w XX wieku) i niektórych zagadnień dotyczących dziejów badań śląskoznawczych (takich jak spuścizna empiryczna etnologa i folklorysty J. Ligęzy). Do 2004 roku popularyzował przedmiot badań, zajmując się organizacją wystawiennictwa etnograficznego. W kręgu jego zainteresowań badawczych znalazły się również dociekania związane z kulturą Romów jako mniejszości etnicznej w Polsce i kwestie etniczne Polaków na Ziemi Wiłeńskiej. Badania te zapoczątkowały szersze zainteresowania problemami etnicznymi i przemianami tożsamości w krajach postkomunistycznych. Od kilkunastu lat jego penetracje terenowe prowadzone są w społecznościach miejskich; wymienione prace badawcze mieszczą się zatem jednocześnie w zakresie antropologii miasta.

Wyniki prac badawczych opublikował w ponad 100 artykułach w pracach zbiorowych i czasopismach naukowych w Polsce i za granicą oraz w publikacjach zwartych: *Strachy. W kręgu tradycyjnych wierzeń śląskich* (Katowice 1989); *Wigilia śląska* (Katowice 1992); *Tradycyjne wierzenia śląskie. Praca, obrzęd, życie codzienne* (Wrocław–Warszawa 1992); *Sacrum – rodzina – tradycje* (współaut. H. Gerlich; Katowice 1995); *Romowie. Przekraczanie granic własnego świata* (Oświęcim 2000); *Zapiskane na Borsigu* (Zabrze 2002); *Cztery szkice o kulturze górniczej* (Zabrze 2003) oraz „*My prawdziwi górnoślązacy...*” *Studium etnologiczne* (Warszawa 2010) złożonej jako rozprawa habilitacyjna w Uniwersytecie Warszawskim. Efekty badań własnych i środowiska etnologicznego spopularyzowane zostały w miesięcznikach, tygodnikach, prasie codziennej w około 400 esejach i felietonach o tematyce etnologicznej, dotyczących zwłaszcza śląskiej kultury regionalnej, ponadto w 100 audycjach autorskich w radiu „Arka” (następnie „Plus”) Archidiecezji Katowickiej (1997–2001). Był redaktorem naczelnym: „Zarania Śląskiego” (1984–1992), „Dialogu-Pheniben” (1996–2004), „Orbis Interior. Pismo Humanistyczno-Muzealne” (1998–2003).

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego (w latach osiemdziesiątych XX wieku dwukrotnie był prezesem Oddziału Śląskiego); Polskiego Towarzystwa Etnologii Miasta (był jego współtwórcą, a do 2007 roku – wiceprezsem); Stowarzyszenia „Barwy Śląska” (wiceprezes); Towarzystwa Miłośników Muzeum Polskiego w Rapperswile. Od 2003 do 2008 roku wchodził w skład Komisji Etnologii Miasta KNE PAN.



Jacek Grzywa – adiunkt, socjolog i psycholog. W latach 1988–1993 studiował socjologię na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego, uzyskując tytuł magistra socjologii na podstawie pracy *Sekta religijna. Analiza socjologiczna*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Zbigniewa A. Żechowskiego. W latach 1992–1997 odbył studia z zakresu psychologii na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego, uzyskując tytuł magistra psychologii na podstawie pracy *Psychologiczna analiza religijności alternatywnej*, napisanej pod kierunkiem dr. Marka Adamca.

W 1993 roku zdobył kwalifikacje pedagogiczne. W roku 1998 na Wydziale Nauk Społecznych UŚ uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii na podstawie rozprawy *Postawy i zachowania religijne Łemków w kontekście ich odrębności społecznej*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Z.A. Żechowskiego. Od 1998 roku pracuje na stanowisku adiunkta w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UŚ, w Zakładzie Teorii i Badań Kultury Współczesnej.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Religioznawczego. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się na problematyce socjologii i etnologii religii, kultu-

rze mniejszości narodowych oraz psychologii społecznej i psychopatologii. Jest autorem i współautorem ponad 30 artykułów naukowych.



Jan Kajfosz – adiunkt, folklorysta i antropolog kulturowy. Studiował polonistykę na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Ostrawskiego w Republice Czeskiej (1990–1995), gdzie uzyskał tytuł magistra na podstawie pracy *Religia i etnokultura na Śląsku Cieszyńskim*, której promotorem był prof. dr hab. Daniel Kadłubiec. Na tym samym wydziale podjął studia doktoranckie (1996–2001). Stopień doktora uzyskał na podstawie rozprawy *Językowy obraz świata w etnokulturze Śląska Cieszyńskiego*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr. hab. D. Kadłubca. W 2010 roku na podstawie dorobku naukowego i pracy *Magia w narracji potocznej* (Katowice 2009) uzyskał stopień doktora habilitowanego w zakresie etnologii na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Od 2001 roku pracuje w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Śląskiego, pierwotnie w Katedrze Folklorystyki Ogólnej i Stosowanej, obecnie w Zakładzie Antropologii Pogranicza i Społeczności Lokalnych.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Opublikował kilka artykułów, a także publikacji zwartych: *Językowy obraz świata w etnokulturze Śląska Cieszyńskiego* (Czeski Cieszyń 2001); *Podania i legendy Śląska Cieszyńskiego. Antologia* (Red. Anna Drożdż, Jan Kajfosz, Agnieszka Pieńczak. Cieszyń 2005) oraz *Magia w narracji potocznej* (Katowice 2009). Jego zainteresowania badawcze koncentrują się wokół antropologii kognitywnej, folkloru narracyjnego i kultury magicznej.



Zygmunt Kłodnicki – profesor Uniwersytetu Śląskiego, doktor habilitowany, etnolog/antropolog kulturowy. Studiował etnografię na Uniwersytecie Wrocławskim (1959–1964), uzyskując tytuł magistra na podstawie pracy *Żegluga ludów austronezyjskich*, napisanej pod kierunkiem doc. dr. Aleksandra Lecha Godlewskiego. W czasie studiów pracował nieetatowo w Zakładzie Polskiego Atlasu Etnograficznego PAN, kierowanym przez prof. dr. Józefa Gajka. Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie etnografii uzyskał na Wydziale Historyczno-Pedagogicznym Uniwersytetu Wrocławskiego w 1976 roku na podstawie pracy *Transport ręczny i nasobny w kulturach ludowych środkowej Europy*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr. Józefa Gajka. Tamże na podstawie rozprawy *Tradycyjne rybołówstwo śródlądowe w Polsce* otrzymał stopień doktora habilitowanego (historia

ze specjalnością etnologia). Pracował kolejno w: Katedrze Etnografii Ogólnej i Słowian na Uniwersytecie Wrocławskim (asystent), Zakładzie Polskiego Atlasu Etnograficznego Instytutu Historii Kultury Materialnej (później Instytut Archeologii i Etnologii) PAN we Wrocławiu (starszy asystent), Katedrze Etnologii Uniwersytetu Wrocławskiego (adiunkt), a od roku 1997 w Katedrze Etnologii, później przemianowanej na Instytut Etnologii i Folklorystyki Uniwersytetu Śląskiego. Obecnie jest kierownikiem Zakładu Etnologii i Geografii Kultury, a od 2008 roku – dyrektorem Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UŚ.

W latach 1985–1986 przebywał na stypendium Alexander von Humboldt-Stiftung w Volkskundliches Seminar na Uniwersytecie w Monastyrze u prof. Güntera Wiegelmanna. Od czasu studiów należy do Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, w którym pełnił funkcje: prezesa oddziału wrocławskiego, potem wiceprezesa i prezesa całego Towarzystwa (ostatnio był wiceprezesem). Jest członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego i Słowackiego Towarzystwa Ludoznawczego.

Jego zainteresowania badawcze koncentrują się na zróżnicowaniu kulturowym Polski i środkowej Europy oraz jego przyczynach, a także metodologii, zwłaszcza na metodach etnogeograficznej i retrogresywnej. Jest autorem kilkadziesiątu artykułów, w tym publikowanych za granicą, oraz publikacji zwartych i redakcji: *Tradycyjne rybołówstwo śródlądowe w Polsce* (Wrocław 1992), współautorem „Polskiego Atlasu Etnograficznego” (zeszyty 5–9) i *Etnologisches Atlas Europas*, redaktorem większości tomów „Komentarzy do Polskiego Atlasu Etnograficznego”, założycielem serii „Dziedzictwo Kulturowe” (PTL), współautorem założeń programowych „Dziedzictwo kulturowe w regionie” (MEN 1995), współredaktorem międzynarodowego pisma „Ethnologia Europae Centralis”.



Maciej Kurcz – adiunkt, etnolog/antropolog kulturowy i archeolog. W latach 1996–2001 na Uniwersytecie Jagiellońskim studiował etnologię, uzyskując tytuł magistra etnologii na podstawie pracy *Wioskowy szejch w Sudanie północnym*, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Leszka Dzięgiela, a w latach 1999–2003 – archeologię, uzyskując tytuł magistra archeologii na podstawie pracy *Grobowce muzulmańskich świętych w Sudanie północnym*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Krzysztofa Ciałowicza.

W roku 2004 na Uniwersytecie Jagiellońskim uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie etnologii na podstawie dysertacji *Życie codzienne wsi północnosudańskiej*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr. hab. L. Dzięgiela. Od 2005 roku zatrudniony jest na stanowisku adiunkta w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej, obecnie w Zakładzie Teorii i Badań Kultury Współczesnej Uniwersytetu Śląskiego.

Jest organizatorem studenckich obozów naukowych w Kurdyjskim Centrum Informacji i Dokumentacji w Krakowie, z którym ściśle współpracuje. Specjalizuje się w problematyce przemian kulturowych we współczesnej Afryce – zarówno w aspekcie tradycyjnych społeczności wiejskich, jak i środowisk miejskich tego obszaru. Swoje zainteresowania ugruntowywał już w czasie studiów, biorąc udział w polskich ekspedycjach archeologicznych do Sudanu w 2000 oraz 2001 roku. W 2003 i 2004 roku, dzięki wsparciu finansowemu KBN, prowadził indywidualne etnologiczne prace badawcze w Sudanie północnym. Na ich podstawie napisał kilkanaście artykułów publikowanych w kraju i za granicą oraz książkę *Za trzecią kataraktą. Życie codzienne wsi północnosudańskiej* (Wrocław 2007). Od 2007 roku kontynuuje prace badawcze w Sudanie, w ramach projektu *Dżuba – ośrodek kultur i konfliktów*, finansowanego z grantu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Z tego zakresu przygotowuje rozprawę habilitacyjną.



Katarzyna Marcol – adiunkt, filolog i folklorysta. Ukończyła filologię polską na Uniwersytecie Wrocławskim. Pracę magisterską *Graffiti jako teksty współczesnego folkloru pisanego* opracowała pod kierunkiem prof. dr. hab. Czesława Hernasa (1999). Edukację poszerzała na studiach podyplomowych z zakresu dziennikarstwa i public relations na Uniwersytecie Wrocławskim (2000) oraz pozyskiwania funduszy zewnętrznych w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu (2004). Dyseratację doktorską *Folklor słowny dzieci na pograniczu etnicznym. Przykład Śląska Cieszyńskiego*, napisaną pod kierunkiem prof. Teresy Smolińskiej, obroniła na Uniwersytecie Opolskim w roku 2007, uzyskując stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa. Od 2001 roku zatrudniona jest w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej, pierwotnie w Katedrze Folklorystyki Ogólnej i Stosowanej, obecnie w Zakładzie Antropologii Pogranicza i Społeczności Lokalnych Uniwersytetu Śląskiego.

Koordynowała projekt wymiany naukowej dla studentów i pracowników etnologii finansowany ze środków Unii Europejskiej „CEEPUS”, projekt staży zagranicznych dla studentów etnologii, finansowany ze środków programu Unii Europejskiej „Leonardo da Vinci”, oraz współpracowała przy organizacji studenckich warsztatów międzynarodowych w ramach programu „Młodzież”. Jest członkiem Komisji ds. Polsko-Czeskich i Polsko-Słowackich PAN.

Jej zainteresowania naukowe oscylują wokół szeroko rozumianego problemu zależności między językiem a kulturą. Do zagadnień, które wyznaczają kierunek jej studiów naukowych, należą: wielokulturowość, zapożyczenia interetniczne i ich adaptacje w folklorze, asymilacja, językowy obraz świata. Jest autorką monografii *Słowo i zabawa. Ustna twórczość dzieci na pograniczu polsko-czeskim* (Wrocław 2008) oraz kilku artykułów naukowych.



Bogusława Najder – wykładowca, filolog. Tytuł magistra filologii czeskiej i polskiej uzyskała na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Karola w Pradze, na podstawie pracy magisterskiej *Synchronní konfrontace polštiny a češtiny na základě srovnávání monosémických jazykových polí* (1993). Od roku 1995 jest wykładowcą języka czeskiego i słowackiego w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Śląskiego, obecnie związana z Zakładem Etnologii i Geografii Kultury. Pracuje również jako lektor języka czeskiego w Centrum Językowym Nexus w Cieszynie.

Od roku 1993 jest redaktorem oraz stałym korespondentem „Jutrzenki” i „Ogniwa” – piśmie popularnych przeznaczonych dla uczniów polskich szkół na Zaolziu. Przedmiotem jej badań jest przede wszystkim czesko-polskie pogranicze językowe, zagadnienia z socjolingwistyki i etnopsychologii, zwłaszcza zaś świadomość językowa najmłodszej generacji Polaków żyjących na Zaolziu. Swoje zainteresowania rozwija w kierunku leksykologii, semantyki, a zwłaszcza konfrontacji pól semantycznych współczesnej czeszczyzny i polszczyzny, ze specjalnym uwzględnieniem i wyodrębnianiem semów konotacyjnych wyrazów. Przygotowuje własny podręcznik do nauki języka czeskiego przeznaczony dla Polaków.



Grzegorz Odoj – adiunkt, etnolog/antropolog kulturowy i pedagog. W 1992 roku ukończył studia magisterskie w Instytucie Nauk Społecznych i Nauk o Kulturze Uniwersytetu Śląskiego, Filii w Cieszynie, pisząc – pod kierunkiem dr Aleksandry Humel – pracę dyplomową *Komizm jako wyznacznik wspólnoty kulturowej. Wskazanie cech i zależności w oparciu o twórczość Edwarda Redlińskiego*. W latach 1996–2003 był asystentem w Zakładzie Etnologii UŚ. Odbył studia doktoranckie na Wydziale Nauk Społecznych UŚ w Katowicach. Stopień doktora nauk humanistycznych

w zakresie etnologii uzyskał w 2003 roku na Wydziale Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, na podstawie rozprawy *Tożsamość kulturowa społeczności małomiasteczkowej. Przypadek Stawkowa*, napisanej pod kierunkiem prof. Ireny Bukowskiej-Floreńskiej. W tymże roku mianowany został na stanowisko adiunkta w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej UŚ, a obecnie w Zakładzie Teorii i Badań Kultury Współczesnej w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej. Od 2003 roku pełni także obowiązki zastępcy dyrektora Instytutu ds. dydaktycznych.

Jest członkiem Rady Wydawniczej Rocznika Naukowego Muzeum w Żorach „Ludzie i Kultury”, sekretarzem redakcji naukowej serii wydawniczej „Nurty i Meandry Kultury” (Wydawnictwo MAC Edukacja), członkiem zespołu redak-

cyjnego serii wydawniczej „Tu żyję, tu mieszkam” (Wydawnictwo MAC Edukacja). Należy do Polskiego Towarzystwa Etnologii Miasta.

Zasadniczy nurt jego zainteresowań stanowią: antropologia miasta, współczesne zjawiska społeczno-kulturowe, tożsamość kulturowa społeczności lokalnych, społeczna świadomość postprzemysłowych zbiorowości miejskich Górnego Śląska oraz edukacja regionalna, wielokulturowa i międzykulturowa. Jest autorem i współautorem ponad stu prac naukowych, popularnonaukowych i dydaktycznych, w tym publikacji zwartych, redakcji, rozdziałów i artykułów publikowanych także za granicą, pozycji o charakterze podręcznikowym oraz recenzji. Ostatnio opublikował m.in. książkę *Tożsamość kulturowa społeczności małomiasteczkowej* (Katowice 2007). Jest współtwórcą autorskich programów kursów i warsztatów dla nauczycieli szkół podstawowych, gimnazjum i liceum z zakresu edukacji regionalnej, europejskiej, wielokulturowej oraz międzykulturowej, które realizuje w ośrodkach doskonalenia i doradztwa nauczycieli na terenie całego kraju. Brał udział w kilku grantach (w tym w grantcie Urzędu Integracji Europejskiej) w ramach projektów z zakresu edukacji regionalnej i europejskiej.



Agnieszka Pięczak – adiunkt, etnolog/antropolog kulturowy. Ukończyła studia (1997–2002) z zakresu etnologii na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym Uniwersytetu Śląskiego, Filii w Cieszynie, uzyskując tytuł magistra etnologii na podstawie pracy *Wiedza i wierzenia ludowe w Polsce*, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Zygmunta Kłodnickiego. Po ukończeniu studiów otrzymała stypendium doktoranckie na Wydziale Nauk Społecznych UŚ w Katowicach. W 2006 roku uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie etnologii na Wydziale

Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, na podstawie rozprawy doktorskiej *Rola i znaczenie swata w kojarzeniu małżeństw w polskiej społeczności wiejskiej*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Z. Kłodnickiego. Obecnie związana jest z Zakładem Etnologii i Geografii Kultury UŚ.

Zarówno w okresie studiów, jak i podczas przygotowań do doktoratu jako wolontariusz uczestniczyła w pracach Pracowni Polskiego Atlasu Etnograficznego w Cieszynie. W 2005 roku wzięła udział w projekcie *Podania i legendy Śląska Cieszyńskiego* w ramach programu Phare CBC Polska–Czechy 2002 w obszarze Euroregionu Śląsk Cieszyński. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Jej zainteresowania badawcze skupiają się na polskiej kulturze tradycyjnej i jej przemianach, promowaniu i rozwijaniu Polskiego Atlasu Etnograficznego oraz współczesnym wykorzystaniu metody etnogeograficznej. Jest autorką kilku artykułów oraz publikacji zwartych: „Komentarze do Polskiego Atlasu Etnograficznego”. T. 6: *Wiedza i wierzenia ludowe* (Cieszyn 2002); „Komentarze

do Polskiego Atlasu Etnograficznego”. T. 8: A. Drożdż, A. Pieńczak: *Zwyczaj i obrzędy weselne. Cz. 1: Od zalotów do ślubu cywilnego* (Wrocław–Cieszyn 2004); *Podania i legendy Śląska Cieszyńskiego. Antologia* (Red. A. Drożdż, J. Kajfosz, A. Pieńczak. Cieszyn 2005); „Komentarze do Polskiego Atlasu Etnograficznego”. T. 8: *Zwyczaj i obrzędy weselne. Cz. 2: Rola i znaczenie swata w kojarzeniu małżeństw* (Wrocław–Cieszyn 2007); „Komentarze do Polskiego Atlasu Etnograficznego”. T. 9: *Zwyczaj, obrzędy i wierzenia urodzinowe. Cz. 1: Zwyczaj, obrzędy i wierzenia związane z narodzinami i wychowaniem dziecka*. Red. Z. Kłodnicki, A. Pieńczak. Wrocław–Cieszyn 2010.



Halina Rusek – profesor doktor habilitowany, socjolog i antropolog kulturowy. Studia socjologiczne na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego ukończyła w 1977 roku, natomiast w 1984 roku uzyskała tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii na tym samym Wydziale. W roku 1998 na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie socjologii. W 2006 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał jej tytuł naukowy profesora nauk humanistycznych.

Od 1977 roku związana jest z Uniwersytetem Śląskim, najpierw z Filią w Cieszynie, obecnie z Wydziałem Etnologii i Nauk o Edukacji, którego jest dziekanem. Kieruje również Zakładem Antropologii Pogranicza i Społeczności Lokalnych. Od ponad 30 lat łączy działalność naukową i dydaktyczną. Pod jej kierunkiem około 300 absolwentów cieszyńskiej Filii, a następnie Wydziału napisało i obrobiło prace magisterskie, a 2 doktorantów uzyskało stopień doktora w zakresie socjologii.

Współpracuje ściśle z naukowcami z Uniwersytetu Ostrawskiego oraz z Opawy, a w ostatnich latach z antropologami kulturowymi z Uniwersytetu Karola w Pradze. Od wielu lat współdziała z Polskim Związkiem Kulturalno-Oświatowym w Republice Czeskiej oraz z tamtejszą Radą Kongresu Polaków. Od 1991 roku jest członkiem Komisji ds. Polsko-Czeskich i Polsko-Słowackich PAN, a od 2006 roku – Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego, w którym pełni funkcję przewodniczącej Komisji Humanistycznej. Należy do Polskiego Towarzystwa Socjologicznego oraz Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Od wielu lat zajmuje się badaniem procesów społeczno-kulturowych zachodzących na szeroko pojmowanych pograniczach, a szczególnie na pograniczu polsko-czeskim na Śląsku Cieszyńskim. Efektem tych zainteresowań jest kilkadziesiąt publikacji naukowych, w tym opublikowane monografie: *Kulturowe wzory życia polskich rodzin na Zaolziu a asymilacja* (Katowice 1997); *Religia i polskość na Zaolziu* (Kraków 2002).

Od kilku lat poszukuje odpowiedzi na kwestie mieszczące się w ramach socjologii religii, a dotyczące związku religii z tożsamością etniczno-kulturową pogranicza. Problematykę tę włączyła również do programu badań o szerszym zakresie nad dylematami tożsamości środkowoeuropejskiej. W 2007 roku uczestniczyła w badaniach nad lokalnymi wzorami kultury politycznej oraz kształtowaniem się społeczeństwa obywatelskiego na przykładzie pogranicza. Brała udział w kilku grantach (w tym w międzynarodowym), a także na przełomie lat dziewięćdziesiątych i roku 2000 realizowała własny grant indywidualny *Wzory życia religijnego a tożsamość etniczno-kulturowa Polaków zaolziańskich*.



Janusz Spyra – adiunkt, historyk. Studiował (1978–1982) na kierunku historia na Uniwersytecie Jagiellońskim. Promotorem jego pracy magisterskiej *Bogomilizm na Bałkanach i w Azji Mniejszej. Doktryna, organizacja, zarys historii* był doc. dr hab. Stanisław Cynarski. Od 1982 roku pracował w Muzeum w Cieszynie (od roku 2002 Muzeum Śląska Cieszyńskiego), gdzie kierował Działem Historii i Techniki. W 1995 roku na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Śląskiego uzyskał tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie historii na podstawie rozprawy

Żydzi na Śląsku Cieszyńskim w XVIII w., napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Jana Kwaka. W 2007 roku Uchwałą Rady Wydziału Nauk Społecznych UŚ uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego na podstawie pracy *Żydzi na Śląsku Austriackim (1742–1918). Od tolerowanych Żydów do żydowskiej gminy wyznaniowej*. Obecnie związany jest z Zakładem Antropologii Pogranicza i Społeczności Lokalnych. Specjalizuje się w badaniach nad szeroko rozumianą przeszłością Górnego Śląska, szczególnie Śląska Cieszyńskiego oraz ludności żydowskiej.

Jest redaktorem międzynarodowego czasopisma muzealnego „Cieszyńskie Studia Muzealne / Těšínský muzejní sborník” oraz redaktorem wielu prac zbiorowych, m.in. *Żydowskie zabytki Cieszyna i Czeskiego Cieszyna* (Cieszyn 1999); *Książka – biblioteka – szkoła w kulturze Śląska Cieszyńskiego* (Cieszyn 2001); *Jews in Silesia* (wraz z Marcinem Wodzińskim. Cracow 2001); *Židé ve Slezsku. Studie k dějinám Židů ve Slezsku* (wraz z Marcinem Wodzińskim. Český Těšín 2001); *Wisła. Dzieje beskidzkiej wsi (do 1918 roku)* (Wisła 2007), a także autorem kilkudziesięciu artykułów.



Rastislava Stoličná – profesor Uniwersytetu Śląskiego, PhDr., DrSc, etnolog. W latach 1966–1971 studiowała etnologię na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu im. J.A. Komeńskiego w Bratysławie. W 1972 roku zaczęła pracować w Instytucie Etnologii Słowackiej Akademii Wie Nauk, gdzie przyłączyła się do prac nad *Etnografickom Atlasem Slovenska* (EAS). Jako członek rady redakcyjnej EAS i redaktor tematów w obrębie kultury materialno-społecznej brała udział w opracowaniu tego podstawowego dla słowackiej etnologii dzieła. Po jego opublikowaniu w 1990

roku wraz z pozostałymi redaktorami otrzymała najwyższą nagrodę Słowackiej Republiki – *Národnú cenu SR*. Od 1987 była współredaktorką *Encyklopédie Ludovej Kultury Slovenska*, T. 1–2 (1995) – zredagowała ponad 500 haseł oraz zamieściła w encyklopedii przeszło 100 haseł własnych. Za pracę nad tym dziełem, jako redaktorka i współautorka, została wyróżniona kilkoma nagrodami: w 1995 roku otrzymała *Cenu SAV za vedecko-výskumnú činnosť* i *Prémium Literárneho fondu SR* za publikację naukową, a w 1996 roku – międzynarodową nagrodę *Premio del Presidente di Giuria del Premio Internazionale di Studi Etnoantropologici Pitré* – Salomone Marino (Palermo), przyznawaną za wybitne dzieła naukowe w dziedzinie etnologii i antropologii kulturowej. W latach 1994–1996 kierowała grantem: *Tradičná ľudová kultúra v interetnických súvislostiach (Príspevok k európskej kultúrnej regionalistike)*. W realizacji tego projektu uczestniczyli naukowcy z Ústavu etnológie (Instytutu Etnologii) i Ústavu hudobnej vedy (Instytutu Muzyki) SAV oraz ze słowackich uniwersytetów. Wyniki tych prac zostały opublikowane pod jej redakcją w postaci obszernej pracy zbiorowej *Slovakia-European contexts of the Folk Culture* (1997). W roku 2000, już po wprowadzeniu stosownych uzupełnień, ukazała się, też pod jej redakcją, słowacka wersja tej pracy *Slovensko-Európske Kontexty Európske kontexty ľudovej kultúry*.

Od 2005 roku związana jest z Instytutem Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Śląskiego, z Zakładem Etnologii i Geografii Kultury.

Jej zainteresowania oscylują głównie wokół etnografii pożywienia, etnokartografii oraz zagadnień dotyczących mniejszości słowackich w Europie. Specjalizuje się w etnologii Moraw, Czech i Słowacji. Jest autorką kilkadziesiątu artykułów, głównie w wydawnictwach słowackich, oraz publikacji zwartych, m.in. *Jedlá a nápoje našich predkov* (Bratislava 1991); *Tradičná strava Slovenska* (Bratislava 2000); *Slovensko. Európske kontexty ľudovej kultúry* (Bratislava 2000); *Slovenský rok* (Martin 2004); *Slovakia. European Contexts of the Folk Culture* (Bratislava 2007).



Grzegorz Studnicki – adiunkt, etnolog/antropolog kulturowy i socjolog. W latach 1996–2001 odbył studia z zakresu etnologii na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym Uniwersytetu Śląskiego, Filii w Cieszynie, uzyskując tytuł magistra etnologii na podstawie pracy *Krytyka państwa, religii i Kościoła oraz ekologia w tekstach piosenki punk rockowej*, którą promował prof. dr hab. Józef Budniak. W latach 2001–2005 był słuchaczem studiów doktoranckich na Wydziale Nauk Społecznych UŚ, gdzie w roku 2006 uzyskał stopień doktora w zakresie socjologii. Promotorem jego pracy doktorskiej *Idee anarchizmu a kultura młodzieżowa. Formy działania, ich ciągłość i zmiana na przykładzie polskiej subkultury młodzieżowej punk w latach 80. i 90. XX wieku* była prof. dr hab. Halina Rusek. Od 2006 roku pracuje w Zakładzie Antropologii Pogranicza i Społeczności Lokalnych.

Jest również pracownikiem Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie. Należy do Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego oraz Towarzystwa Ludoznawczego przy Polskim Związku Kulturalno-Oświatowym w Republice Czeskiej. Swoje zainteresowania koncentruje na kulturze współczesnej oraz jej przemianach w dobie kultury masowej i globalizacji, tożsamości zbiorowej (kollektywnej), formach jej wytwarzania oraz podtrzymywania, a także na problematyce pogranicza. Jest autorem kilku artykułów naukowych i popularnonaukowych.



Magdalena Szalbot – adiunkt, etnolog/antropolog kulturowy. Ukończyła studia z zakresu etnologii (1995–2000) na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym Uniwersytetu Śląskiego, Filii w Cieszynie, broniąc pracę magisterską na temat: *Społeczno-kulturowe funkcje i znaczenie centrum miasta. Przykład Cieszyna*, napisaną pod kierunkiem prof. dr hab. Ireny Bukowskiej-Floreńskiej. W latach 2001–2005 była stypendystką oraz słuchaczką studium doktoranckiego na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W latach 2001–2006 pracowała w Ośrodku Alliance Française w Cieszynie. Od roku 2007 zatrudniona jest w Zakładzie Teorii i Badań Kultury Współczesnej Uniwersytetu Śląskiego. Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie etnologii uzyskała na Wydziale Historycznym Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu na podstawie rozprawy: *Miejskie przestrzenie ludyczne. Etnologiczne studium miejskich przestrzeni zabawowych ze szczególnym uwzględnieniem przypadku miast średniej wielkości z pogranicza polsko-czeskiego: Cieszyna i Czeskiego Cieszyna* (2007), której promotorem był prof. dr hab. Ryszard Kantor.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Etnologii Miasta oraz Śląskiego Stowarzyszenia Alliance Française. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na etnologii miasta, wielokulturowości, pograniczu kulturowym i etnicznym oraz antropologii etniczności, kultur zbiorowości polonijnych i antropologii zabawy. Opublikowała kilka artykułów naukowych.



Jacek Szczyrbowski – asystent, etnolog/antropolog kulturowy. W 2006 roku ukończył studia licencjackie na Uniwersytecie Śląskim, pisząc – pod kierunkiem dr. Stanisława Węglarza – pracę *Historyczne i współczesne ujęcie pożywienia w obrzędowości dorocznej i zwyczajach rodzinnych. Przykład pogranicza góralsko-lachowskiego*. Dwa lata później uzyskał tytuł magistra etnologii na podstawie pracy *Tożsamość raciborskiej młodzieży w kontekście emigracji zarobkowej*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr hab. Haliny Rusek. Od 2008 roku jest zatrudniony w Zakładzie

Antropologii Pogranicza i Społeczności Lokalnych w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Śląskiego. Jego zainteresowania skupiają się na zagadnieniach związanych z antropologią wizualną, historią myśli etnologicznej oraz współczesnymi problemami antropologii kulturowej.



Stanisław Węglarz – adiunkt, etnolog/antropolog kulturowy. Studia z zakresu etnologii (1974–1979) odbył na Uniwersytecie Jagiellońskim, uzyskując tytuł magistra na podstawie pracy *Symbolika złego spojrzenia. Przykład zastosowania metody strukturalnej do analizy światopoglądu ludowego*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr Jadwigi Klimaszewskiej. Tamże, w Instytucie Filozofii, podjął studia doktoranckie, które zakończył w 1984 roku. Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie historii uzyskał w 1990 roku na Wydziale Historycznym Uni-

wersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, na podstawie rozprawy doktorskiej *Regionalne zróżnicowanie kultury ludowej. Polska myśl etnograficzna a rzeczywistość społeczno-kulturowa*, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Zbigniewa Jasiewicza. W latach 1986–1990 pracował na stanowisku specjalisty ds. folkloru w dziale folkloru i sztuki ludowej Wojewódzkiego Ośrodka Kultury w Nowym Sączu. Współorganizował badania terenowe na Sądecczyźnie studentów etnologii z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Śląskiego. Prowadził m.in. wykłady na Studium Folklorystycznym w Nowym Sączu oraz w Katedrze

Etnologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. W latach 1995–2000 współpracował z Małopolskim Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu. Od 1999 roku zatrudniony jest w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Śląskiego, w Zakładzie Teorii i Badań Kultury Współczesnej.

Jest jurorem regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych imprez folklorystycznych. Od trzech kadencji pełni funkcję radnego Rady Powiatu Nowosądeckiego. Od 2005 roku współpracuje z Sądeckim Uniwersytetem Trzeciego Wieku w charakterze wykładowcy i konsultanta naukowego. Ukończył Międzynarodową Szkołę Pogranicza dla liderów organizacji kulturalnych, edukacyjnych i społecznych, działających na rzecz regionów wielokulturowych Europy Środkowo-Wschodniej (1997). W 1999 roku otrzymał stypendium twórcze Ministra Kultury i Sztuki. Jest autorem kilkudziesięciu artykułów oraz książek *Tutejsi i inni. O etnograficznym zróżnicowaniu kultury ludowej* (Łódź 1997) i *Antropologia hermeneutyczna wobec tradycyjnych tekstów kulturowych. Przykład interpretacji wyobrażeń naukowych o Tatrach i góralach tatrzańskich do połowy XIX wieku* (Katowice 2010) – złożonej jako praca habilitacyjna w Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się na problemach metodologicznych dyscyplin humanistycznych – ze szczególnym uwzględnieniem antropologii kulturowej oraz dekonstrukcji utartych kategorii analitycznych i pojęciowych w etnologii. Ponadto zajmuje się problematyką zróżnicowania kulturowego (grupowej tożsamości i kulturowych dystansów), antropologią zjawisk religijnych oraz zagadnieniami edukacji regionalnej (jest autorem projektu promocji edukacji regionalnej *Bliższe ojczyzny – Małopolska*).

Opracowała
Kinga Czerwińska